

GÖTEBORGS MEDBORGARAGENDA 2014

frågor från Göteborgs första
Medborgarstämma

under bearbetning

MEDBORGARAGENDA 2014

*Hur skapar vi ett hållbart och jämlikt Göteborg?
Hur kan vi delta aktivt i den politiska debatten och förändra samhället så att vi får det Göteborg vi vill ha?*

I mars 2014 samlades ca 140 göteborgare för att diskutera utvecklingen av vår stad utifrån de politiska områdena demokrati, arbete, utbildning, inkludering, bostäder och Göteborg lokalt.

Organisationen Staden vi vill ha arrangerade stämman med målet att skapa ett öppet forum för alla göteborgare som vill engagera sig i den lokala politiken.

Agendan är ett första steg i en längre demokratisk process. Ett mindre antal av punkterna som tas upp här kommer att väljas ut som Medborgaragendans "toppfrågor" på ett öppet möte 29 april.

Dessa frågor kommer vi att ta vidare för att utveckla och undersöka hur de kan genomföras. Detta görs i ett första steg genom en dialog med politiker och tjänstepersoner 13 maj och med hjälp av en beredningsgrupp. När dessa 5-7 förslag är redo kommer vi pre-

sentera dem för ansvariga politiker och låta dem ta ställning till om de vill driva frågorna eller inte under en politikerhearing mitt i upptakten inför valet.

Medborgaragendan är menad att spegla de intresseområden där flest människor engagerat sig i förberedelserna inför Medborgarstämman. De temagrupper som bildades ger en bild av vilka politiska områden vi som medborgare känner ett behov av att diskutera. Utifrån detta förarbete blev Medborgarstämman ett tillfälle för stadens invånare att diskutera vidare och påbörja arbetet med att konkretisera vad som behöver göras inom respektive område.

Nu fortsätter arbetet med att göra förslagen så välriktade, precisa och genomförbara som möjligt och höja våra röster inför valdebatten!

DEMOKRATI

Demokratifrågor i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdena insyn och granskning samt påverkan och inflytande.

Demokrati betyder folkstyre men det är många göteborgare som inte känner sig delaktiga i planeringen och utformningen av vår stad och vårt samhälle. Möjligheter måste skapas för göteborgarna att utnyttja demokratin till fullo. Inflytande och deltagande mellan valen måste uppmuntras. Vi vill att alla nivåer av offentlig verksamhet ska präglas av öppenhet så att invånarna får insyn i politiken.

Beslutsfattandet i staden är ofta inte lokalt förankrat. Resurser fördelas utan dialog med berörda. Vi vill ha ett Göteborg som arbetar aktivt med att utveckla kompetensen kring dialog och deltagande för att kunna ta tillvara på den lokala kunskap och det engagemang som finns. Invånarinflytande i den egna stadsdelen är ett sätt att skapa reella möjligheter till påverkan och inflytande. Det finns

ett behov av att organisera det demokratiska deltagandet, t.ex. genom att skapa lokala mötesplatser.

I Göteborg finns en kultur av informella kontakter mellan politik och näringsliv, och allvarliga insynsbrister i den offentliga förvaltningen. Invånare måste kunna granska hur politikerna förvaltar sina mandat och ha möjlighet att ställa dem till svars. Vi vill ha en stad där offentlig verksamhet är tillgänglig och transparent.

DEMOKRATI

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämmans workshopar om demokrati. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion, utveckla och ta vidare för att skapa staden vi vill ha.

PÅVERKAN OCH INFLYTANDE

-Skapa fler icke-kommersiella, öppna mötesplatser för nätverk och samarbete.

-Prova att införa deltagande budget i 1-2 stadsdelar, där invånare får prioritera en del av kommunens budget.

- Starta upp medborgarcentrum lokalt i olika stadsdelar som arbetar med att utveckla demokratin. Drivet av representanter för föreningar, medborgare tillsammans med politiker och tjänstemän.

INSYN OCH GRANSKNING

-Jobba med att förbättra tekniken för dokumentation och tillgänglighet för att nå transparens.

-Ta upp frågan om hur medborgare kan bli mer demokratiskt aktiva och använda sig av de kanaler som finns för detta.

GÖTEBORG GLOKALT

Globala och lokala frågor i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdena miljö och strukturer för en hållbar stad.

Ett hållbart samhälle byggs i ett samspel mellan globalt och lokalt engagemang. Globala utmaningar och problem, miljöförstöring etc, behöver mötas på ett lokalt plan. Lokala förändringar i staden kan samtidigt vara en drivkraft i en global utveckling.

Globala miljöhot behöver mötas med konkreta åtgärder på lokal nivå. I de långsiktiga visionerna av Göteborg som stad vill vi att miljöaspekten är central i utvecklingen. Den fossila energianvändningen måste minska, och Göteborg behöver satsa mer på ekologisk, närproducerad och rättvisemärkt mat.

Vi vill ha en global stad med goda möjligheter för lokala initiativ att växa, oberoende av globala ekonomiska hinder. Det ska finnas fler sätt att ta tillvara på och utbyta lokala

produkter, tjänster och kunskap än att konsumera. Människor behöver bli mer engagerade i sina närområden, t.ex. genom att fler projekt, nätverk och samarbeten med lokal förankring skapas. Därigenom gynnas lokal självkänsla, social utveckling och innovationskraft.

Invånarna ska ha ett större inflytande. Vi vill ha en stadsplaneringspolitik som är övergripande för staden och inte överläts till marknadskrafter. Det ska vara enkelt för verksamheter att arbeta med hållbar utveckling och inte finnas politiska hinder, regler, planer etc. som motverkar goda initiativ inom detta område. Staden måste kunna hantera eventuella konflikter mellan sociala, ekologiska och ekonomiska intressen genom att ha en övergripande kunskap om vilka strukturella hinder som finns.

GÖTEBORG GLOKALT

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämmans workshops om miljö och strukturer för en hållbar stad. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion, utveckla och ta vidare för att skapa staden vi vill ha.

MILJÖ

- Stöd företagsutveckling inom ekologisk odling.
- Underlätta för småskalig produktion genom att anpassa regelverket för kommunal upphandling.
- Uppmärksamma matsvinnet.
- Ta bort kraven på att anlägga en p-plats per hushåll när nya bostäder byggs.
- Ta tillvara på grönytorna i staden, genom att ha en noggrannare uppföljning av kommunens grönsplan och säkerställa att grönområden planeras in när bostadsområden byggs.
- Förtäta i första hand redan exploaterade "bruna ytor".
- Avveckla Rya Kraftverk och arbeta med att införa biokraftverk som använder sig av avfall från svenskt skogsbruk.
- Bygg solpaneler på alla lämpliga kommunala tak.

STRUKTURER FÖR EN HÅLLBAR STAD

- Inrätta en "social science park" som fungerar både som mötesplats och en kunskapsbank för det sociala området.
- Skapa en "social pott" med investerings-/utvecklingsmedel som kan sökas av föreningar, kooperativ och lokala utvecklingsgrupper för lokalt förankrad och hållbar verksamhet.
- Undersök möjligheterna för en komplementär lokal valuta och starta ett pilotprojekt i en stadsdel.
- Starta en utredning och undersök möjligheterna för en komplementär lokal valuta för att främja den lokala ekonomin samt uppmuntra till socialt engagemang, med ett pilotprojekt i en utvald stadsdel.
- Inrätta en kommission för att underlätta för hållbara verksamheter och stimulera hållbara initiativ genom att identifiera hindrande regelverk, göra upp handlingsplaner och underlätta genomförandet.

INKLUDERING

Integrations- och asylpolitik i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdet Öppen stad.

Göteborg är en segregerad stad. Möjligheten till arbete, utbildning och inflytande i samhället skiljer sig mycket mellan stadsdelar och samhällsgrupper. Människor från olika stadsdelar möts ofta inte och alla känner sig inte lika hemma i stadens centrala delar. Staden vi vill ha är jämlik, inkluderande och öppen.

Människor och grupper från olika bakgrunder ska kunna mötas. Etnicitet, klasstillhörighet, kön eller funktionalitet ska inte vara ett hinder för att få ta del av samhället fullt ut. Göteborg behöver vara öppnare för asylsökande och skapa möjligheter att ta del av staden.

Skolornas olika villkor förstärker segregationen. Alla ska gå ut grundskolan med godkända betyg. Vi vill ha en stad som kan erbjuda alla barn och ungdomar en likvärdig kvalitet i undervisningen oavsett vilken stadsdel de är uppvuxna i. Fritidslokaler är också en viktig del i att skapa trygga rum och mötesplatser

INKLUDERING

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämmans workshop Öppen stad. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion, utveckla och ta vidare för att skapa staden vi vill ha.

-Skapa en mötesplats i centrala Göteborg där invånare från olika stadsdelar kan mötas. Här kan finnas jobbtillfällen för personer som annars exkluderas och möjlighet att mötas utan att betala dyrt för fika.

-Öppna skollokaler för fritidsverksamhet under kvällstid och helger.

-Öka skolornas resurser i invandratäta stadsdelar genom att t.ex. öka antalet lärare.

-Arbeta med inkludering i skolan genom att skapa mer integrerade klasser.

-Erbjud svenskakurser för asylsökande.

-Öka kvaliteten på undervisningen i svenska.

BOSTÄDER

Bostadspolitiska frågor i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdena bostäder och stadsutveckling samt bostäder för alla.

Det talas ofta om att bygga mer och varierat. Trots detta ökar bostadsbristen och segregationen i Göteborg. Vi vill ha en hållbar stad som planeras för invånarna, och har ett bostadsbehov som möter invånarnas olika behov. Bostadspolitiken behöver ha hela staden och dess olika områden i åtanke, samtidigt som lokala planer tar hänsyn till de boende i området.

Det behövs fler bostäder. De kommunala bostadsbolagen bör bygga mer, med utgångspunkt ifrån de boendes behov och förutsättningar. I staden vi vill ha finns ett bredare bostadsutbud med ett större utbud av alternativa boendeformer. Det behöver också byggas bostadshus där naturliga mötesplatser skapas. Byggnad och renovering av bostäder måste ske med ett långsiktigt hållbart perspektiv. De kommunala bostadsbolagens ägardirektiv, där social hållbarhet är en viktig princip, ska tillämpas bättre.

Segregationen mellan invånare i olika stadsdelar måste motverkas. Miljonprogrammen står inför ett stort renoveringsbehov. De boende i dessa områden behöver kunna bo kvar efter upprustningen istället för att tvingas till nedgångna områden pga. att "lyxrenoveringar" höjer hyrorna. Vi vill ha ett ökat boendeinflytande i bygg- och renoveringsprocesser, vilket inte bara är till nytta för de boende på ett individuellt plan utan också värdefullt ur ett samhällsperspektiv.

Staden som helhet måste vara utgångspunkt i stadsplaneringen för att inte förstärka skillnader och segregation mellan stadsdelarna. Förtätning av staden bör ske med omsorg och med hänsyn till de boende i området. Allmänna platser och gröna ytor behöver finnas med i planeringen av bostadsområden.

BOSTÄDER

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämmans workshop om bostäder. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion, utveckla och ta vidare för att skapa staden vi vill ha

-Dela upp upphandlingar i mindre delar så att även mindre byggbolag kan få uppdrag.

-Sänk vinstkraven i de kommunala bostadsbolagens verksamhet och utgå istället tydligare ifrån hyresgästernas behov.

-Öka kraven på boendeinflytande redan på planeringsstadiet under renoveringsprocesser. Gör de kommunala bostadsbolagen vägledande och märkbart bättre än de privata på boendeinflytande.

-Upplåt kommunal mark till bygggemenskaper och öka möjligheten till boendeinflytande i byggprocessen.

-Skapa bostadshus som är självförsörjande på energi och har fler gemensamma ytor (likt student- eller äldreboenden).

-Ge stadsplanearkitekten en mer ledande roll istället för att låta exploatörerna styra stadsutvecklingen.

-I befintliga bostadsområden är de boenden viktigaste intressenten och förändringsbeslut skall förankras hos befolkningen, t.ex. genom att de får ta del av planerna digitalt.

ARBETE

Arbetspolitiska frågor i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdena arbete och ohälsa samt arbete och arbetslöshet.

Många yrkesgrupper arbetar idag under mycket ansträngande villkor. Samtidigt är en stor grupp arbetslösa och mår dåligt på grund av det. Arbetslösheten skapar sociala problem och ohälsa, och människors kapacitet tas inte tillvara. I staden vi vill ha skapas balans på arbetsmarknaden genom bättre villkor och tryggare anställningar.

Den fysiska hälsan försämras generellt i samhället och sjukskrivningarna ökar. Livskvalitet och hälsa behöver förbättras. Arbetsplatser bör därför ge utrymme och stimulans för medarbetare att röra på sig mer. Arbetsmiljöproblem behöver tas på allvar och motverkas, inte bara kompenseras med

högre lön. Arbetsplatserna i Göteborg måste bli bättre, och staden behöver arbeta aktivt för att detta ska uppnås. Vi vill ha ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Göteborg där alla är delaktiga och de grundläggande behoven tillgodoses, även på arbetsplatsen.

Arbetslöshet och ojämlika löner förstärker obalansen mellan samhällsgrupper, medan en jämnare fördelad arbetstid skapar jämnare fördelade resurser i samhället. Vi vill ha en stad som arbetar utjämnande genom att öka jämställdheten i arbetslivet, öka möjligheten till kompetensutveckling och motverka ökande löneskillnader inom den offentliga sektorn.

ARBETE

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämmans workshop om arbete. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion, utveckla och ta vidare för att skapa staden vi vill ha.

ARBETE OCH OHÄLSA

- Kommunen bör inte hyra in personal från bemanningsföretag.
- Sänk pensionsåldern för anställda i Göteborgs stad
- Återinvestera överskott i välfärden i utbildning för personal istället för att ta ut vinster.
- Stöd chefer i deras roll att skapa en bra värdgrund och se personalens behov.
- Ha en mer frekvent utvärdering och uppföljning av arbetsplatsklimatet och hur medarbetarna upplever sin situation.
- Ge möjlighet till friskvård varje vecka, där även aktiviteter som yoga, promenader och körsång kan ingå.
- Skapa promenadstråk med öar av träningsutrustning där människor kan träna och nätverka.

ARBETE OCH ARBETSLÖSHET

- Inför ett lönetak på max 3 gånger lägsta heltidslön inom kommunal verksamhet som ett sätt att göra resursfördelningen mer jämlik.
- Slopa överskottsmålet i offentlig verksamhet och använd dessa pengar till att finansiera arbetstidsförkortningar.
- Förkorta arbetstiden för anställda i Göteborgs stad, med bibehållen lön.
- Skapa gröna jobb.
- Omskola och utbilda för omställning och anpassning till den framtida arbetsmarknaden.

UTBILDNING

Utbildningsfrågor i Göteborg, med utgångspunkt i temaområdet likvärdig skola

Kunskapsnivån i Göteborgs skolor sjunker, samtidigt som skillnaderna mellan skolor i olika stadsdelar ökar. Situationen i skolorna måste förbättras, och en hållbar arbetsmiljö ska finnas i alla skolor.

Vi vill ha ett Göteborg där skollagen kommer före budgeten. Sparkrav i stadsdelarna ska inte få gå ut över elevers och anställdas behov.

Det är i skolan som grunden läggs till barns och ungdomars framtid.

För att skapa likvärdiga möjligheter för alla och motverka segregationen mellan olika samhällsgrupper måste skolorna kunna erbjuda likvärdig undervisning och en rimlig arbetsmiljö.

Vi vill ha en stad där möjligheten att gå ut grundskolan med fullständiga betyg inte är olika stor beroende på vilken stadsdel man bor i.

Fler lärare måste rekryteras, och de måste få möjlighet att använda och vidareutveckla sin kompetens. Lärares arbetsbörda måste minska så att de har tid att möta elevernas behov.

Skolmiljön måste förbättras både för anställda och elever. Lärares status i samhället måste höjas, t.ex. genom högre löner.

UTBILDNING

Förslag och frågor som kom upp i Medborgarstämman workshop om utbildning. Dessa frågor vill vi lyfta för diskussion och utveckla till genomförbara förslag.

-Öka dialogen om skolfrågor och utveckla kompetensen genom att skapa ett medborgarnätverk som gemensamt arbetar för systemförändring i skolan.

-Erbjud löpande fortbildning inom t.ex. ledarskap för alla lärare.

-Förbättra informationen till lärare om möjligheten att möta elever med särskilda behov av stöd genom olika metoder och hjälpmedel.

-Förkorta arbetstiden med minst 25% för all skolpersonal med bibehållen heltidslön.

- Ta tillvara de icke behöriga lärarna och ge dem betald kompetensutbildning.

- Höj lönerna för lärare.

-Minska lärarnas administrativa arbetsbörda.

MEDBORGARAGENDA 2014

Huvudarrangör:

Stödjer finansiellt och med resurser:

Staden Vi Vill Ha:s nätverk: Arkitekter utan gränser, Byggemenskap Högsbo, Chalmers Arkitektur, Ecovillage Svandammen, Göteborgs Stadsmuseum, Hyresgästföreningen Västra Göteborg, Idéverkstan Majorna, Kryddan i Lövgärdet, Kulturhuset Blå Stället, Majornas Samverkansförening, Miljöbron Västra Götaland, Nätverket Gemensam Valfärd, Omställning Göteborg, Pennygångens framtid, Rätten till staden, S2020 – Socialt hållbarutveckling 2020, Studieförbundet, Tidsnätverket i Bergsjön, Tikitut community-based touri.